

Svenskt Kött och de nya kostråden

LO BJERREGAARD

Linköpings universitet
maria.bjerre123@gmail.com

Sedan ett par år tillbaka har en medialt uppmärksammas debatt pågått i Sverige angående kostråd. Tonläget har beskrivits som högt och i debatten har ord som "förödande", "folkhälsoexperimentet", "konspiration" och "aggressivt" förekommit mellan branschorganisationer och en statlig myndighet (Aftonbladet 2023). Debatten präglades även av landsbygdsminister Peter Kullgrens ifrågasättande av de nya kostråden och regeringens uppmaning till Livsmedelsverket om en omprövning gällande påbudet om en minskad konsumtion av rött kött och charkprodukter (Sveriges radio 2024; SVT 2024). Livsmedelsverkets svar på regeringsuppdraget om uppdaterade kostråd kom 30 april 2025 vilka låg i linje med de råd som Nordiska ministerrådet beslutade om 2023 (Livsmedelsverket 1. 2025). De nordiska näringsrekommendationerna (NNR) förmedlade att en minskning av kött- och charkkonsumtion har positiva effekter på hälsa och miljö. Svenska Köttföretagen reaktion på kostrådsförändringarna var att bevilja organisationen Svenskt Kött pengar för att driva "Projekt Opinionsbildning NNR 2023". I denna essä analyseras hur argument mot de nya kostråden framställts på hemsidan Svenskt Kött. Syftet är att belysa Svenskt Kött ambition att prägla debatten angående förändrade näringsrekommendationer som en del av ett större ideologiskt projekt.

Normprojektet

I redovisningen för projektet beskrivs samarbete med bland annat Lantbrukarnas riksförbund, Kött- och Charkföretagen, hälso- och träningspoddaren Jonas Colting och kommunikationsbyrån Prime & United Minds. Uppdraget som Svenskt Kött gav Prime & United Minds var att påverka, "framför allt ansvariga tjänstemän på Livsmedelsverket, miljöforskare med en tydlig antikött-position, värderingsdrivna journalister m fl"



(Köttföretagen 2024). I rapporten beskrivs bakgrunden till projektet och de satsade pengarna med orden,

de nordiska näringsrekommendationerna påverkar vilken typ av mat som ska serveras i skolor, förskolor, på sjukhus eller äldreboenden. Idag är över 90 procent av de animaliska livsmedlen inom de offentliga köken av svenskt ursprung. Förutom att sänkningen av volymerna för animaliska livsmedel innebär en minskad marknad för det svenska köttet inom de offentliga köken, så sätter de offentliga köken, inte minst i förskola och skola, normen för vad som av samhället anses som bra mat. I förskola och skola läggs också grunden för vad barnen kommer att välja att äta när de blir vuxna konsumenter. I förlängningen ser vi på Svenskt Kött att denna nya norm på sikt också (sic) kan komma att inverka på vilken typ av livsmedelsproduktion vi ska bedriva i Sverige, hur vår mark förväntas användas och vilken attityd samhället kommer att ha till djurhållning. (Köttföretagen 2024)

Svenskt Kött, som ägs av Svenska Köttföretagen (ett bransch- och utvecklingsbolag som ägs av Sveriges åtta största slakterier), Lantbrukarnas Riksförbund, Sveriges Nötköttsproducenter, Sveriges Grisföretagare och Svenska Fåravelsförbundet, har beskrivits som avgörande för hur det svenska jordbrukets officiella berättelse framställs för allmänheten. Betecknad som lobbyorganisation har Svenskt Kött verkat för att skapa en bild av transparens och autenticitet med målet att framställa djuruppfödning för matkonsumtion som något naturligt och normalt (Linné 2024, 234). Med satsningar på Svenskt Köttets egen hemsida och i andra medier (som exempelvis matmagasin och på sociala mediekonton) har målet varit att försäkra konsumenter om att de med gott samvete kan konsumera det moderna jordbrukets animaliska produkter (Linné 2024, 232, 242). Forskarna Karen Lykke och Kristian Bjørkdahl (2024, 179, 192) argumenterat för att det moderna jordbruket har en alienerande effekt på köttätare, vars insyn i produktionsförhållandena villkorats av en bransch med syftet att främja köttkonsumtion snarare än att hitta och presentera fakta om kött. Den distans som finns mellan produktion och konsumtion anses kunna generera okunskap och oro men också en möjlighet att undvika obehag. Att motivera köttkonsumtion med argument som utgår från problem associerade med kött, kan förstås som en strategi när industrin och dess allierade signalerar att bristande kunskap inte är en anledning till oro och att det egna kontrollsystemet garanterar att köttet är hälsosamt och hållbart (Lykke & Bjørkdahl 2024, 179–180). Genom att införliva –i stället för att enbart avfärda– kritiska diskurser angående kött har köttbranschen kunnat vinna konsumenters förtroende och övertygelse om ansvarsfullhet.

Kampen mot något större

På Svenskt Kött's hemsida ligger fliken "VD:n har ordet" under rubriken "Aktuellt" (Svenskt Kött 1. u.å.). Texter som finns att läsa under fliken är signerat av Isabel Morretti, den nuvarande VD:n för Svenskt Kött. Citaten nedan är hämtade från de texter som publicerats mellan september 2022 och maj 2025 (Svenskt Kött 2. u.å.). NNR eller Livsmedelsverkets kostråd nämns i flertalet av texterna, vilka är intressanta därför att kritiken mot de nya kostråden kommuniceras direkt från Svenskt Kött's högsta ledning. Kris, problem och vilseledande information har givits ett stort utrymme i författandet av texterna och de som beskrivs som utsatta för detta är det svenska folket, "Det är en ekonomisk situation som stressar svenska folket hårt". Formuleringen "vanliga människor" upprepas och deras antagonister visas genom beskrivningar som, "man är arg på kommuner som plockar bort köttet i skolmaten, man är irriterad över tvångs-veganismen". Det svenska folket formas till ett "vi" genom att alla lider på grund av yttre omständigheter och det yttre hotet innefattar även de, "nya nordiska näringsrekommendationer som säger att köttet och övriga animalier ska minimeras medan importvegona ska in" (Svenskt Kött 3. 2022). Icke-animaliska produkter framstår som något osvenskt som har den potentiella förmågan att verka mot det svenska folkets vilja. Kopplingen mellan vego och yttre hot kan göras utifrån diskurser om "svaghet"; svaga kroppar konsumerar vegetabilier, som i sin tur associeras med geografiska avlägsna områden som många forskare har visat (Adams 1990, 55; Gambert & Linné 2018, 133; Klein 2008, 207; Holmberg 2023, 25, 28–29). Samtidigt definieras "vanliga människor" genom banal nationalism uttryckt som; det odefinierbara "andra" (Häkli & Hakoköngäs 2022, 309). Skydd och försvar blir med andra ord människokroppar som konsumerar kött och nationer som producerar kött. Bilden som ges är ett samhälle satt i gungning, "Konsument famlar desperat efter att hitta fast mark under fötterna [...] Samtidigt har vi alltså en superviktig process (NNR, min anm.) på gång som kommer styra vad våra barn, äldre och sjuka ska äta" (Svenskt Kött 4. 2022). Näring framstår som det som både kan rädda och stjälpas den stabila grund som relaterar till ett svenskt "förr". Plats och tid görs relevant utifrån omständigheter bortom jaget som bara kan reagera och inte kontrollera, "Det rasar ett krig helt nära oss [...] Konsumenter kämpar bokstavligen för att behålla hus och hem och sätta mat på bordet och produktionen och industrin går igenom det största stålbad vi upplevt" (Svenskt Kött 5. 2023). De hot som genomgående påtalats i materialet som jag har analyserat, är ofta tidsmässigt formulerade som här och nu, universella och bortom kontroll samt att kris och krig sätts i kontrast till normalitet.

I och med det beskrivna hotet blir Svenskt Kött's kamp mot kostråd en kamp mot något större. De som inte förstått detta betecknas som "besvärliga tjänstemän" (Svenskt kött 5. 2023). Isabel Moretti uttrycker sig angående tjänstemän med meningarna, "att behöva lyssna på tjänstemän som inte kan läsa innantill [...] de utöver sitt maktövertag ger sig själva tolkningsföreträde [...] dessa tjänstemän låter sina egna personliga tankar och agendor överordna samhällets behov" (Svenskt Kött 5. 2023). Tjänstemännen blir symbol för ideologi medan Svenskt Kött står för det allmängiltiga och som en del av en universell verklighet. Företagen, som Svenskt Kött representerar, framställs som överlevare men detta döljer samtidigt den kapitalistiska ideologin som kräver samhället acceptans för en fortsatt legitim marknad. Det är hotet som legitimerar, "Och nu brinner världen [...] Det är allvar nu [...] oavsett om det handlar om frihet, fred och demokrati eller mat på bordet [...] Det handlar egentligen bara om en sak och det är att öka produktion." (Svenskt Kött 12. 2025). Producenternas produkter associeras samtidigt med värden som är ovärderliga vilket signalerar att det går att konsumera sig till trygghet (Häkli & Hakoköngäs 2022, 318).

I en jämförelse mellan ovanstående och tidigare nämnda rapporten "Projekt Opinionsbildning NNR 2023" framkommer en skillnad angående hotbild. Rapportens formulerade hot är framtida normförändringar. Den dagsaktuella situationen med krig och desperation är inget som tas upp som motiv för "Projekt Opinionsbildning NNR 2023". Tidsmässigt är fokuset i rapporten lagd till framtiden medan argumentationen mot NNR på Svenskt Kött's hemsida fokuserar dagsaktuella frågor. Aktuella problem som, "Ekonomisk kris, växande gängkriminalitet, ökat terrorhot" (Svenskt Kött 7. 2023) kopplas till vikten av oförändrade kostråd. I de texter där NNR inte nämns är tonen mer optimistisk,

Köttet är inte skamfullt längre. Köttet är inne. Anledningen? För att det är nyttigt [...] För att det är gott. För att det är någonting som är som det är, och alltid kommer att vara, oavsett vad som händer runtomkring [...] Det finns uppenbart en längtan efter att saker ska vara precis som de brukade. Då i tiden, ni vet, innan krig och inflation och arbetslöshet och elände. Precis det finns hos bonden, gården, djuren och åkrarna. Mat som produceras av bönder står självklart för försörjning och trygghet, men de står också för någonting som är som det alltid varit. När det kärvar och skaver och är uppförsbacke och motvind är inte suget efter labbkött eller impossible burgers så där vansinnigt stort. (Svenskt Kött 8. 2024)

Laboratorieodlat kött och växtbaserade hamburgare blir symboler för anomali satt i relation till gården, djuren och åkrarna och det är den självklara försörjaren; patriarken

har kommit tillbaka (Gambert & Linné 2018, 152). Samtidigt naturaliseras det moderna jordbruket till något positivt när det är som det "alltid" har varit (Häkli & Hakoköngäs 2022, 308, 317). Också djur beskrivna i levande form får mer plats i en av de positivt laddade texterna, "På många håll jobbar våra fyrfotade naturvårdsarbetare med att hålla i gång den biologiska mångfalden [...] Tänk att det kan vara så vackert att se på när skafferierna ska fyllas inför hösten! [...] efter flera år av osäkerhet och oro verkar samhället ha landat in i en ny nivå av normalitet [...] Vi på Svenskt Kött är taggade!" (Svenskt Kött 9. 2024). Beskrivningen av icke-mänskliga djur visar på det instrumentella värdet de ges i en diskursiv kamp om en *viss typ* av kött som norm (Laine & Vinnari 2017, 11–12; Plumwood 1993, 192; Taylor 2010, 75). Utan kött som norm framställs det som att naturliga processer rubbas vilket förknippas med rubbade människokroppar, exemplifierat med järnbrist hos veganer och tjejer. Vetenskapliga rön om hälsorisker med kött ifrågasätts vidare genom att peka på formuleringar, "Livsmedelsverket menar att det finns starka belegg för att rött kött *troligen* ökar risken för tjock-och ändtarmscancer. [...] fundera över hur ett belegg kan vara *starkt* när det *kanske* ökar en risk" [kursivering i original] (Svenskt Kött 10. 2024). När de nya kostråden (som innebär en sänkning från 500g kött till 350g i vecka) har fastställts, kommenteras beslutet med, "varför just 350 gram? Varför inte 372? Eller 418?" (Svenskt Kött 13. 2025). Livsmedelsverket beslutade kostråd formuleras av Svenskt Kött som skälet till folklig upprördhet, motstånd och förnuft,

För vad är det egentligen som gör att just kött triggas i gång folk till den milda grad att det bränns av spaltmeter efter spaltmeter – från krönikor till krigsrubriker på sociala medier? Är det en primitiv reaktion från en högerfalang, som vissa säger? Eller är det köttindustrins mörka insatsstyrkor som ryckt ut? Eller... [...] Så kanske handlar inte motståndet mot köttrekommendationen om att vi alla är lata, okunniga bakåtsträvare som vägrar lyssna. Kanske är det inte protest – utan sunt ifrågasättande? Kanske handlar det om att vi märker när något inte riktigt hänger ihop. (Svenskt Kött 13. 2025)

Ovanstående citat, publicerad i maj 2025, kan jämföras med ett citat från en av texterna som publicerades i oktober 2023,

Så är de konsumenterna som opponerar sig bakåtsträvande egoister? Handlar debatten om att köttlobbyn går i försvar för att bevaka sina intressen och affärer? Är det Svenskt Kött och svenska djurbönder som polariserar mellan vegetabiliskt och animaliskt? Eller är det helt enkelt så att de kommande näringsrekommendationerna haltar och inte håller? (Svenskt Kött 6. 2023).

Trots att Svenskt Kött kritiska verksamhet mot NNR och Livsmedelsverket pågått i flera år döljs detta genom konstruerandet av "sunt förnuft" (Simpson 2019, 64; Laine & Vinnari 2017, 11). Det sunda förnuftet står över en annars tydlig vego/kött-dikotomi och politiska identiteter. Tvivlet görs legitimt genom "folket", ett tvivel som blir verkligare än verklighetsfrånvända tjänstemän som inte delar det som, "finns i ryggmärgen hos de flesta av oss att svenskt kött är hållbart, näringstätt och inte minst en viktig del i att stärka Sveriges beredskap" (Svenskt Kött 11. 2024). Natur ställs som kontrast till en ideologi som kan orsaka förlusten av något unikt svenskt, "Framför allt tappar planeten företagare som har en av världens mest hållbara, effektiva matproduktion och en djurhållning i världsklass, i ett land där vi har de absolut bästa naturliga förutsättningarna för mjölk och kött" (Svenskt Kött 11. 2024). Genom att ekonomisk vinst kopplas till naturliga förutsättningar för ett "vi", där tjänstemännen på Livsmedelsverket inte ingår utan symboliserar ideologi, naturaliseras Svenskt Kött egen ideologiskt förda kamp om den framtida verkligheten.

Tvivel som motstrategi

En möjlig förståelse av Svenskt Kött formulering av det större sammanhanget är att se det som en reaktion på ett påtalat behov av ett större skifte. I en artikel, skriven av Walter Willett med flera, "Food in the Anthropocene: the EAT–Lancet Commission on healthy diets from sustainable food systems" förespråkas något som givits beteckningen "Great food transformation" (Stora matomställningen) (Willett, et al. 2019, 448). FN-organet UNEP gav sitt stöd till artikeln forskningsresultat och menade att dessa återspeglar FN:s pågående arbete (FN UNEP 2019). Sedan 2014 har svenska Naturvårdsverket haft ett samarbete med UNEP (Naturvårdsverket 2024). Det tvivel som Svenskt Kött förmedlar angående hälsorisker med konsumtion av kött och chark står i kontrast till både artikeln och andra betydande organisationers utlåtanden angående köttets negativa effekter (WHO 2015; Willett, et al. 2019, 455). På liknande vis finns en stark kontrast angående möjligheterna för framgångsrikt minskade av utsläpp genom livsmedelsproduktionspraxis i jämförelse med en förändrad diet (Willett, et al. 2019, 472). Med utgångspunkten att kött inte är essentiellt men något som kan orsaka ohälsa framförs alternativ, exempelvis framhålls alternativa lösningar för menstruerande personer med järnbrist snarare än att framhålla kött som ultimat järnkälla (Willett, et al. 2019, 459). Det är också i detta sammanhang av alternativ som –av Svenskt Kött flertalet gånger refererade– artikeln, skriven av Stubbendorff med flera, "Iron insight: exploring dietary patterns and iron deficiency among teenage girls in Sweden"

(Stubbendorff et al. 2025) bör förstås. Problem med ett proteinskifte finns och kräver god forskning men lösningar föreslås inom diskursen om en framtida minskning av konsumtion och produktion av kött (Stubbendorff, et al. 2025, 106–107).

Svenskt Köotts projekt mot normförändring angående köttkonsumtion har naturaliserats genom att aktivitet på hemsidan framstår som en reaktion i stället för ett initiativ. Att motverka normförändringar i synen på djurhållning verkar enligt företagens egna strategier vara kopplat till matvanor. Det instrumentella värdet som tilldelas djuren i matindustrin på Svenskt Köotts hemsida är något som ska upprätthållas med köttkonsumtion. I ljuset av detta kan en aktivering av köttkonsumtion motverka exempelvis striktare djurskyddslagar. I rapporten ”Projekt Opinionsbildning NNR 2023” är det insikten om att det är ändrade normer som kan sänka det motstånd som efterfrågan på kött upprätthåller gentemot ett proteinskifte. Svenskt köotts syn på problemet med framtida normförändringar och resultatet för ”hur vår mark förväntas användas och vilken attityd samhället kommer att ha till djurhållning” (Köttföretagen 2024) speglar en branschs oro för att komma att uppfattas som irrelevant när omfattande strukturella alternativ ligger på bordet. Viktigt är att alternativen knappast kan förstås som representationer av alternativa rörelser utan tvärt om etablerade organ som WHO, FN, myndigheter och framstående forskning. Barn, gamla och sjuka, som visas omsorg på Svenskt Köotts hemsida, kan i sammanhanget förstås som köpkraft satt i relation till normbildning för *framtida* konsumenter och röstberättigade medborgare. Den krisdiskurs som Svenska Köttföretagen, Lantbrukarnas Riksförbund, Sveriges Nötköttproducenter, Sveriges Grisföretagare och Svenska Fåravelsförbundet ingår i, kan förstås som en metod för fortsatt legitimitet genom tvivel.¹

Referenser

- Adams, Carol J. 1990. *The Sexual Politics of Meat: A Feminist-Vegetarian Critical Theory*, the Continuum Publishing Company, New York.
- Aftonbladet. 2023.04.04. Annica Sohlström. ”LRF försöker skrämman människor – vi häpnar” <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/nQBA1m/livsmedelsverket-lrf-forsoker-skramma-manniskor>. (hämtad 2025.05.19)
- FN UNEP. 2019.02.19. ”Towards “Great Food Transformation”” <https://www.unep.org/news-and-stories/story/towards-great-food-transformation>. (hämtad 2025.05.21)
- Gambert, Iselin & Tobias Linné. 2018. “From Rice Eaters to Soy Boys: Race, Gender,

1 Jag har inte använt någon form av AI i den här essän.

- and Tropes of ‘Plant Food Masculinity’”. *Animal Studies Journal* 7 (2): 129–179.
- Holmberg, Arita. 2023. “Bodies that challenge the military social order: unpacking institutional resistance against veganism in the military”. *Critical Military Studies* 10 (1): 19–39.
- Häkli, Timo & Eemeli Hakoköngäs. 2022. “Natural, Enjoyable, and Finnish: Social Representations of Eating Meat in Finnish Meat Product Advertisements”. *Journal of Social and Political Psychology* 10 (1): 306–322.
- Klein, Jakob A. 2008. “Afterword: Comparing Vegetarianisms”, *South Asia: Journal of South Asian Studies* 31 (1): 199–212.
- Köttföretagen, u.å. ”Redovisning Branschutvecklingspeng” <https://kottforetagen.se/app/uploads/2024/09/Slutrapport-NNR.pdf>. (hämtad 2025.05.19)
- Laine, Matias, Eija Vinnari. 2017. “The transformative potential of counter accounts: a case study of animal rights activism”, *Accounting, Auditing & Accountability Journal* 30 (7): 1481–1510.
- Linné, Tobias. 2024. “Swedish agriculture and farmed animals in social media”. I: Taina Syrjämaa, Marja Jalava, Taija Kaarlenkaski, Otto Latva, Eeva Nikkilä (Red.) *Animal Industries: Nordic Perspectives on the Exploitation of Animals since 1860*. De Gruyter, Berlin.
- Livsmedelsverket 1. 2025.04.28. ”Nya kostråd med fokus på mer grönt och mindre sött” <https://www.livsmedelsverket.se/om-oss/press/nyheter/pressmeddelanden/nya-kostrad-med-fokus-pa-mer-gront-och-mindre-sott>. (hämtad 2025.05.19)
- Livsmedelsverket 2. 2023.06.20. ”Idag lanseras nya nordiska näringsrekommendationer” <https://www.livsmedelsverket.se/om-oss/press/nyheter/pressmeddelanden/idag-lanseras-nya-nordiska-naringsrekommendationer>. (hämtad 2025.05.19)
- LRF. 2024.09.16. ”Nya svenska kostråd 2025: Minskad köttkonsumtion och hållbarhetsfokus” <https://www.lrf.se/nyheter/nya-svenska-kostrad-2025-minskad-kottkonsumtion-och-hallbarhetsfokus/>. (hämtad 2025.05.19)
- Lykke, Karen V. & Kristian Bjørkdahl. 2024. “Pernicious propaganda: The Norwegian Meat Information Office and its “politics of meat promotion”. I: Taina Syrjämaa, Marja Jalava, Taija Kaarlenkaski, Otto Latva, Eeva Nikkilä (Red.) *Animal Industries: Nordic Perspectives on the Exploitation of Animals since 1860*. De Gruyter, Berlin.
- Naturvårdverket. 2024.11.27. ”UNEP - bevakar miljötilståndet i världen” <https://www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/internationellt-miljoarbete/multilateralt-miljosamarbete/fns-miljoprogram-unep/>. (hämtad 2025.05.21)

- Plumwood, Val. 1993. *Feminism and the mastery of nature*. London: Routledge.
- Simpson, Paul, et al. 2019. *Language and power. A resource book for students*. Oxon: Routledge.
- Stubbendorff, Anna, et al. 2025. "Iron insight: exploring dietary patterns and iron deficiency among teenage girls in Sweden". *European Journal of Nutrition* 64 (107): 1–15.
- Svenskt Kött 1. u.å. "#SvensktKött" <https://svensktkott.se/>. (hämtad 2025.05.18)
- Svenskt Kött 2. u.å. Moretti, Isabel, "Isabel Moretti" <https://svensktkott.se/author/isabelmoretti/>. (hämtad 2025.05.18)
- Svenskt Kött 3. 2022.09.26. Moretti, Isabel. "Är vi på väg att anpassa oss till den nya verkligheten?" <https://svensktkott.se/blogg/ar-vi-pa-vag-att-anpassa-oss-till-den-nya-verkligheten/>. (hämtad 2025.05.19)
- Svenskt Kött 4. 2022.12.05. Moretti, Isabel, "Skillnaden på att äta hållbart i goda och i svåra tider" <https://svensktkott.se/blogg/skillnaden-pa-att-ata-hallbart-i-goda-och-i-svara-tider/>. (hämtad 2025.05.19)
- Svenskt Kött 5. 2023.01.25. Moretti, Isabel, "Det går inte att vara världsfrånvärd hur länge som helst": <https://svensktkott.se/blogg/det-gar-inte-att-vara-varldsfranvand-hur-lange-som-helst/> (hämtad 2025.05.19)
- Svenskt Kött 6. 2023.10.04. Moretti, Isabel, "Det fortsätter att storma kring de nya näringsrekommendationerna" <https://svensktkott.se/blogg/det-fortsatter-att-storma-kring-de-nya-naringsrekommendationerna/>. (hämtad 2025.05.19)
- Svenskt Kött 7. 2023.12.13. Moretti, Isabel, "En bergochdalbana som kanske ändå tar oss dit vi vill" <https://svensktkott.se/blogg/en-bergochdalbana-som-kanske-anda-tar-oss-dit-vi-vill/>. (hämtad 2025.05.19)
- Svenskt Kött 8. 2024.02.21. Moretti, Isabel, "Kött är hetare än någonsin" <https://svensktkott.se/blogg/kott-ar-hetare-an-nagonsin/>. (hämtad 2025.05.19)
- Svenskt Kött 9. 2024.06.12. Moretti, Isabel, "Dags att snickra på framtiden" <https://svensktkott.se/blogg/dags-att-snickra-pa-framtiden/>. (hämtad 2025.05.19)
- Svenskt Kött 10. 2024.10.14. Moretti, Isabel, "350 gram rött kött i veckan" <https://svensktkott.se/blogg/350-gram-i-veckan/>. (hämtad 2025.05.19)
- Svenskt Kött 11. 2024.12.11. Moretti, Isabel, "Äntligen anas lite framtidstro" <https://svensktkott.se/blogg/antligen-anas-lite-framtidstro/>. (hämtad 2025.05.19)
- Svenskt Kött 12. 2025.03.12. Moretti, Isabel, "Det finns bara ett läge nu och det är att öka" <https://svensktkott.se/blogg/det-finns-bara-ett-lage-nu-och-det-ar-att-oka/> (hämtad 2025.05.19)
- Svenskt Kött 13. 2025.05.14. Moretti, Isabel, "Kostråden är här – och köttfrågan går i

- taket (igen)” <https://svensktkott.se/blogg/kostraden-ar-har-och-kottfragan-gar-i-taket-igen/>. (hämtad 2025.05.19)
- Sveriges radio. 2024.12.20. ”Regeringen ger bakläxa till Livsmedelsverket – ska ompröva kostråden” https://www.sverigesradio.se/artikel/regeringen-ger-baklaxa-till-livsmedelsverket-ska-omprova-kostraden?fbclid=iwy2xjawningpllehu-a2flbqixmaabhsm2rtd2snfxmgc1fye7dozntx75c8qbnwq-dk54akzdnltagepu3fi-8g_aem_3prm8zukmh2q7tcypw_hma. (hämtad 2025.05.19)
- SVT. 2024.11.28. ”30 minuter” <https://www.svtplay.se/video/eak5np6/30-minuter/peter-kullgren-kd>. (hämtad, 2025.05.19)
- Taylor, Chloë, 2010: ”Foucault and the Ethics of Eating”. I: Chrulew, Matthew och Wadiwel, Dinesh Joseph (Red.) *Foucault and Animals*. Vol. 18. Brill.
- WHO. 2015.10.26. ”IARC Monographs evaluate consumption of red meat and processed meat” <file:///C:/Users/acer/Desktop/Veganforskning/WHO%20evaluate%20consumption%20of%20red%20meat%20and%20processed%20meat.pdf>. (hämtad 2025.05.21)
- Willett, Walter et al. 2019. ”Food in the Anthropocene: the EAT–Lancet Commission on healthy diets from sustainable food systems”. *Lancet* 393 (10170): 447–92.